

Marko Dekić-Bodoljaš versei

A kólónak soha nincs vége...

Barátom, Kricskovics Antal 85. születésnapjára

*„A völgyben kaszált szénát igencsak szeretem,
s a legényt, ha az a kólóban terem.
Szeretem a dalt, a szívrehatón szólót,
S a tambura hangját, mely kíséri a kólót.”*
(Népdal)

A nyolcvanötödik
kopogtat ajtódon,
Hogy őszülő fejedet
Ölelje testvérmódon,
Érdemrend helyett –
A tiszta aranyból –,
Fogadd pohár éltetését,
Barátod, a költő,
Verssorköszöntését.

Tudom, szeretett Bácskád
közepette jöttél e világra.
Zsíros barázdáiból,
S édesanyád emlőjéből,
Bunyevácságod éltető világa.
Ereidben kering
Rónaságod vére,
S nem nyugtat
Tüzes kólóddal,
Bármikor, garai mélabús
Tambura megszólal.

Tudom, hogy számodra
A végtelen szántóföldek,
S a sárga kalászkok,
Ringva és úszkálva
A messzeségbe tűnnek,
Kedvesek, s nemhiába,
Gyermekként hívogattak
Egy másik, egy új világba.

Tudom, magaddal hordod
A gyurityi tanyák
Kéményeinek illatát,
S a galambdúccok hangját.
És hogy pupilláidban
A mai napig is
Gyakran felhullámzik
a kedvenc, kanyargó,
Nádas, Kígyós folyó.

Tudom, tele vagy
A gyermekkor csintalan,
Kincses emlékeivel,
Melyek néha, álmatagon,
Vidáman, mezítlábasan,
Csalogatnak a legelőkre,
Hol szaladgáltál, s vártad
Hogy az egyívásúakkal
A vig kólót járjad.

Tudom, a selyemszoknyák,
Sarkantyúk csengése
Legények csizmáján
Kellemes dalod része.
S a betyáros kalap
A fejen, hetykén, képzet (?)
Igaz, garaiasan,
A legkedvesebb képed.

Azt is tudom, hogy
Nyugtalanságotok
Vujicsics Tihamérral,
Napokon át kutatott,
Gyűjtve és filmezve,
Őseink folklór örökségében,
És amikor gyakran
Táncra perdültetek,
Tamburások, furulyások,
Dudások, víg kíséretében.

Tudom, hogy tiltak
Malomköves ihleteid,
Amikor a művész
Oltára elé segített
A görög Terpsikhoré
A táncok műzsája,
S vezetett kézen fogva
És hajózott véled
A végtelen tengeren,
Mert szívedet, s magadat
Teljességgel néki adtad!

Tudom, s jól emlékszem
A találkozásunkra.
Nem sejthettük, hogy így
Lelünk Barátunkra,
S közösen táncolunk,
Hogy a dalok és táncok
oly láncokká válnak,
Melyek gyöngéden ölelnek,
Mint derék pajtások.

A nyolcvanötödik
Kopogtat ajtódon,
Hogy őszülő fejedet
Ölelje testvérmódon,
S az érdemrend helyett –,
A tiszta aranyból –,
Fogadd pohár éltetését,
Barátod, a költő,
Verssorköszöntését!

Találkozások

Prózai vers Josip Gujaš Džuretin költő emlékére

Nem találkoztunk gyakran, azonban, egymást jól ismertük. Amikor átléptem a Te Drávamentéd küszöbét, diákkori boldogságom tábláján, kirajzolódott az 1953-as év. Márton, Szentborbás, Potony, Lakócsa, Drávasztára, Drávakeresztúr májusi zöldjével, díszesen, mint énekest, rokonként fogadtak.

A mártoni temető vaskapuja elkerülhetetlen feltátott sírként, feketén állt előttem. S amikor továbbhaladtam a sűrűágazatú gesztenyés fasorán, nyomdokaim alatt, a kavics felcsikordult. Hasonlóan, mint amikor a rozsdás, öreg, elhasznált sarokpántok záródnak. Két mártoni, a Te falubéli asszonyod, gereblyével és kiskapával, valami üdvözlésfélét mormolt. Bólintottam. Hamarosan Halottak napja lesz. A kezdet elején, a sorbanlévő baloldali sírhalomnál, örökös hajód márvány árboca előtt, kegyeletből megálltam. És amíg szememet itattam a fekete márványkőbe vésett aranyszínű betűs verssorokkal – az elhervadt virágokkal – záporként zuhogtak a rekettyések és fűzesek partjainak emlékei. Felmorajlottak szeretett Drávádnak hullámai, örvényeinek habjai.

A hetilap, az antológia – fekete-fehéren – az első találkozás volt, a Drávamente pacsirtájával. Különféle természetek találkozása volt ez. Ő, borúsán komoly. Én, derűsen repdeső, nagykedvű. És mégis, a saját forrásaidnak mélyén, sejtésszerűen érződtek a rokonszavak, a mártoni gyermekkor, a Bandiják, Paliják, Jozinák, Markenák, falusi „pajtások” ragadványnevei, a horgászás, csónakok, dalok és tamburások, átszellemülnek egy szétszakíthatatlan kapoccsá.

Visszatérel a leghőbb szerelmedhez, kívánalmadhoz, Drávamentédbe, meghagyva számunkra örökségül eltörölhetetlen verseidet – a tájképeket és találkozásaidnak szenvedéseit és örömeit.

Budapest, 1981.

(A szerző fordításai)

Csekovszky Árpád alkotása: Kocsihajtók